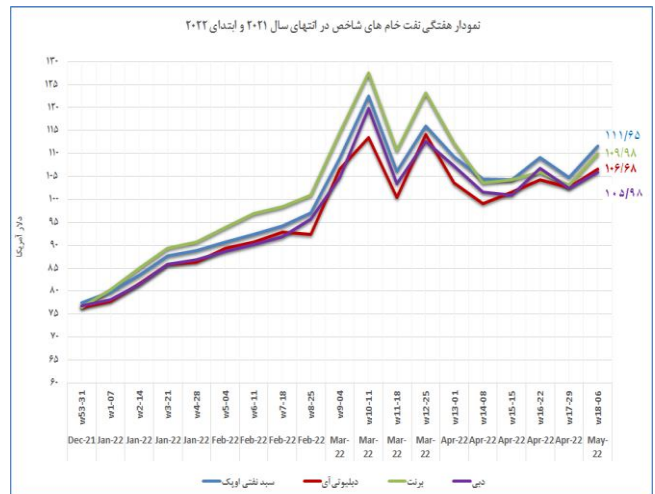

روند قیمت‌ها

قیمت نفت خام‌های شاخص برنت، دبیوتی‌آی و دبی در هفته گذشته همچنان به روند فزاینده خود ادامه داد. مهمترین عامل افزایش قیمت‌ها پیشنهاد تحریم نفتی روسیه توسط اتحادیه اروپا بود؛ البته پایبندی اوپک پلاس به برنامه افزایش تولید و افزایش نرخ بهره توسط فدرال رزرو آمریکا نیز جزء عوامل تقویت‌کننده بودند. سطح ذخیره‌سازی نفت خام در هفته گذشته در آمریکا ۱/۳ میلیون بشکه افزایش داشت و به ۴۱۵/۷ میلیون بشکه رسید. میزان خوراک نفت خام پالایشگاهی در همین مدت ۱۲۰ هزار بشکه در روز کاهش داشت و به سطح ۱۵/۶ میلیون بشکه در روز تنزل کرد. نرخ بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها نیز با یک واحد درصد کاهش به ۸۹/۹ درصد رسید. بر اساس گزارش بیکر هیوز در هفته گذشته تعداد دکل‌های حفاری نفت ۵ دستگاه افزایش داشت و به سطح ۵۵۷ دستگاه رسید. تعداد دکل‌های فعال گازی نیز با ۲ دستگاه افزایش به سطح ۱۴۶ دستگاه بالغ گردید.

تغییرات هفتگی	متوسط هفته منتهی به ۶ مه	روزانه ۶ مه	
۶/۹۱	۱۰۹/۹۸	۱۱۴/۴۶	برنت موعدهار
۴/۰۲	۱۰۶/۶۸	۱۰۹/۷۷	دبیوتی‌آی
۳/۶۴	۱۰۵/۹۸	۱۰۷/۲۰	دبی
۶/۹۵	۱۱۱/۶۵	۱۱۴/۳۷	سبد نفتی اوپک
۲/۸۹	۳/۳۰	۴/۶۹	اختلاف برنت و دبیوتی‌آی

تغییرات	هفته منتهی به ۲۰۲۲/۰۴/۲۹	هفته منتهی به ۲۰۲۲/۰۴/۲۲	
۱/۳	۴۱۵/۷	۴۱۴/۴	ذخیره‌سازی تجاری نفت خام آمریکا (میلیون بشکه)
-۲/۲	۲۲۸/۶	۲۳۰/۸	ذخیره‌سازی بنزین (میلیون بشکه)
-۰/۱۲	۱۵/۶۰	۱۵/۷۲	خوراک پالایشگاهی (میلیون بشکه در روز)
-۱/۰۰	۸۹/۹	۹۰/۹	ظرفیت بهره‌برداری پالایشگاهی (درصد)
۰/۰۴	۲/۵۹	۲/۵۵	خالص واردات نفت خام (میلیون بشکه در روز)
-۰/۱۵	۳/۵۷	۳/۷۲	صادرات نفت خام (میلیون بشکه در روز)

○ بر خلاف چرخه‌های قیمتی قبلی کالاهای خام، قیمت‌های بالای نفت در شرایط فعلی علامت کافی را به سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان برای افزایش عرضه نداده است.

افزایش تنش در بازار نفت

سیاست‌های محتاطانه سرمایه‌گذاری باعث شده تا بخش عرضه بازار نفت چندان نسبت به افزایش قیمت‌ها واکنش قوی‌ای را نشان ندهد. با وجود آنکه قیمت نفت دلیوتی‌آی پس از ۸ سال در سه ماهه اخیر فراتر از ۱۰۰ دلار در هر بشکه شد، سرمایه‌گذاران در شرکت‌های تولید نفت شیل در آمریکا همچنان به دنبال افزایش میزان حفاری‌های خود نیستند و بیشتر بازدهی را در بازارهای سهام دنبال می‌کنند. شرکت‌های بزرگ نفتی نیز همین رویه را در پیش گرفته‌اند و به فکر خرید مجدد سهام هستند تا اینکه بخواهد منابع مالی خود را به سمت پروژه‌های جدید هدایت کنند. اوپک پلاس هم با وجود فشارهای واردکنندگان نفت، به ویژه آمریکا، و عبور قیمت سبد نفتی اوپک از ۱۱۰ دلار در هر بشکه، همچنان ۱/۵ میلیون بشکه در روز کمتر از سهمیه مصوب خود تولید می‌کند. به این شرایط این را هم اضافه کنید که روسیه نیز به تدریج علایمی از کاهش تولید نفت را در ماه اخیر نشان داده و آمارها حاکی از این است که تولید این کشور در ماه جاری میلادی ۹۰۰ هزار بشکه در روز کمتر از ماه قبل بوده است.

کمیسیون همیشه موجب افزایش تضاد می‌شود. بازار نفت در شرایط فعلی بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان به شدت دو قطبی شده است و این وضعیت از زمان تکانه‌های نفتی در دهه ۱۹۷۰ تا کنون بی‌سابقه بوده است. تصویب «قانون نوپک» در کمیته قضایی سنای آمریکا در ۵ مه شاهدی بر افزایش اختلاف بین آمریکا و کشورهای عربی صادرکننده نفت در خلیج فارس و به ویژه عربستان سعودی است. روابط بین دو متحد قدیمی، یعنی آمریکا و عربستان سعودی در سطح بسیار ضعیفی قرار دارد. به نظر می‌رسد همراه با افزایش توان تولید نفت آمریکا و کاهش وابستگی این کشور

بازار نفت طی ۱۸ ماه گذشته به شدت تحت فشار قرار گرفته و ریشه آن در فرآیند احیاء اقتصادی پس از همه‌گیری کرونا و تلاش اوپک پلاس برای مدیریت سطح ذخیره‌سازی نفت در جهان بوده است. دو سال سرمایه‌گذاری محدود همراه با نرخ طبیعی افت مخازن نفتی و استهلاک زیرساخت‌های مرتبط بخش زیادی از ظرفیت مازاد تولید در بخش بالادستی و پایین‌دستی نفت را از بین برده است. نکته جالب آنکه بر خلاف چرخه‌های قیمتی قبلی کالاهای خام، قیمت‌های بالای نفت در شرایط فعلی علامت کافی را به سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان برای افزایش عرضه نداده است.

پیش از هر چیز باید گفت که تأثیر همه‌گیری کرونا بر وضعیت کمبود عرضه در بازار نفت امری واضح و روشن است. صنعت نفت در واکنش به این تکانه، سرمایه‌گذاری در ظرفیت‌های جدید را از سال ۲۰۲۰ متوقف کرد. یکی از شواهد این موضوع را می‌توان در آمریکا و بخش تولید نفت شیل و به دنبال سقوط قیمت‌های نفت و حتی منفی شدن آن در آوریل ۲۰۲۰ مشاهده کرد. کاهش حفاری‌های مرتبط با حفظ و نگهداشت سطح تولید در کشورهای مختلف باعث شده تا ظرفیت تولید کشورهای غیراوپک و حتی برخی از اوپکی‌ها کاهش معناداری را داشته باشد. علاوه بر این، بخش پالایشی نیز علایمی از تنش جدی را به دلیل محدود شدن ظرفیت پالایشی طی سال‌های اخیر نشان می‌دهد. با وجود آنکه سودهای پالایشی تقریباً به بالاترین سطح تاریخی خود رسیده‌اند، به ویژه برای فرآورده‌های میان تقطیر و بنزین؛ شواهد بسیار محدودی از افزایش تقاضای نفت برای رشد خوراک پالایشگاهی را در بازار نفت می‌توان یافت.

به وجود آمدن کمبود باعث می‌شود تا کشورها منابع و تلاش‌های خود را به صورت همکارانه به کار بگیرند. اما شرایط فعلی به این ترتیب پیش نمی‌رود. دولت‌های کشورهای مصرف‌کننده نفت بر گذار انرژی متمرکز هستند تا از این طریق بتوانند وابستگی خود به نفت روسیه را به صورت دائمی کاهش دهند؛ در مقابل تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران نیز نمی‌توانند اطمینان کافی برای سرمایه‌گذاری بلندمدت در صنعت نفت را دریافت کنند.

به خاورمیانه، منافع مشترک کشورهایمانند عربستان سعودی و آمریکا کمتر شده است. آمریکا تا ۲۰ سال پیش حدود ۲/۵ میلیون بشکه در روز واردات از خاورمیانه داشت، اما این رقم در حال حاضر به یک پنجم این رقم کاهش یافته است. به هر حال باید توجه داشت که کاهش وابستگی آمریکا به خاورمیانه باعث خواهد شد تا کشورهای صادرکننده نفت این منطقه مانند عربستان و متحدانش برای تأمین امنیت ملی خود به دنبال راه‌کارهای جایگزینی باشند.

تهیه‌کننده: محمد امین نادریان منبع: آرگوس گلوبال مارکت (۶ مه ۲۰۲۲)

○ بر اساس تخمین‌های مقدماتی مؤسسه Oil Movements صادرات نفت خام اوپک در ماه آوریل به ۲۲/۸ میلیون بشکه در روز رسیده که ۱۷۰ هزار بشکه در روز کمتر از ماه قبل است.

تغییر الگوی صادرات نفت خام

میلیون بشکه در روز تنزل کرده است. علت اصلی این موضوع ترجیح پالایشگران شمال غربی اروپا و مدیترانه برای خرید نفت دریای شمال و آمریکا اعلام شده که قیمت‌های پایین‌تری را داشته‌اند؛ البته مشکلات ایجاد شده در نیجریه و افت تولید آنگولا نیز مزید بر علت شده است. در این میان صادرات نفت لیبی نیز به دلیل اختلالات ایجاد شده در میادین نفتی و پایانه‌های بارگیری کاهش داشته است.

از سوی مقابل میزان صادرات نفت کشورهای خاورمیانه‌ای عضو اوپک در ماه آوریل ۶۵۰ هزار بشکه در روز افزایش داشته و به ۱۶ میلیون بشکه در روز رسیده که این رقم از ماه مه ۲۰۲۰ بی‌سابقه بوده است. کل صادرات نفت خام خاورمیانه با در نظر گرفتن دو کشور عمان و قطر در ماه آوریل ۷۸۰ هزار بشکه در روز افزایش را نشان می‌دهد و به ۱۸/۳ میلیون بشکه در روز رسیده است. علت اصلی این افزایش سقف تولید اوپک پلاس در ماه آوریل بر اساس برنامه رشد ماهانه ۴۳۲ هزار بشکه در روز بوده است.

بر اساس تخمین‌های مقدماتی مؤسسه Oil Movements صادرات نفت خام اوپک در ماه آوریل به ۲۲/۸ میلیون بشکه در روز رسیده که ۱۷۰ هزار بشکه در روز کمتر از ماه قبل است؛ اما این رقم همچنان ۸۸۰ هزار بشکه در روز بیشتر از مدت مشابه سال قبل می‌باشد. عامل اصلی این کاهش صادرات نفت خام، افت صادرات کشورهای غرب آفریقا بوده که در ماه آوریل با کاهش ۹۳۰ هزار بشکه در روز مواجه شدند و میزان صادرات نفت خام آنها به ۲/۵۶ میلیون بشکه در روز رسید. کاهش تقاضای چین و محدود شدن اختلاف قیمتی جغرافیایی، باعث شد تا تقاضای منطقه آسیا پاسفیک برای نفت غرب آفریقا کمتر شود. کشورهای آسیایی در ماه آوریل ۱/۶ میلیون بشکه در روز نفت را از غرب آفریقا خریداری کرده‌اند؛ این در شرایطی است که میزان واردات آنها در ماه قبل از آن ۱/۸۷ میلیون بشکه در روز گزارش شده است. نکته جالب توجه آنکه میزان صادرات نفت کشورهای آفریقایی عضو اوپک پلاس به سمت غرب در ماه آوریل ۶۵۰ هزار بشکه در روز کاهش داشته و به یک

صادرات این کشور به سمت شرق و به طور خاص هند و چین افزایش قابل توجهی داشته باشد و این موضوع می‌تواند تهدیدی برای بازار کشورهای خاورمیانه در سمت شرق در بلندمدت محسوب شود.

افزایش تقاضا برای نفت خام آمریکا نیز یکی از پدیده‌های نوظهور در بازار نفت است. اروپا، ژاپن و کره جنوبی تمایل زیادی را برای خرید نفت آمریکا در ماه اخیر نشان داده‌اند و بسیاری از پالایشگران این علامت را به بازار مخابره می‌کنند که قصد دارد واردات نفت از روسیه را از طریق جایگزینی آن با نفت آمریکا قطع کند. بنابراین تقاضا برای نفت روسیه در حال افزایش است؛ البته بیشتر این صادرات از نوع نفت خام دبلیتی‌آی بوده که یک جایگزین مناسب برای نفت خام متوسط و ترش اورال روسیه نیست. صادرات نفت خام آمریکا در ماه ژانویه تا آوریل به طور متوسط ۳/۲ میلیون بشکه در روز گزارش شده که این رقم ۳۳۰ هزار بشکه در روز بیشتر از مدت مشابه سال قبل است.

صادرات کشورهای خاورمیانه به سمت غرب در ماه آوریل ۳۱۰ هزار بشکه در روز رشد داشته و به ۲/۶ میلیون بشکه در روز رسیده و صادرات به سمت شرق ۴۷۰ هزار بشکه در روز رشد را نشان می‌دهد و به ۱۵/۷ میلیون بشکه در روز بالغ گردیده است. پیش‌بینی می‌شود که صادرات به سمت غرب کانال سوئز در ماه‌های آینده بیشتر شود؛ زیرا مصرف‌کنندگان اروپایی و آمریکایی برای جایگزینی نفت روسیه تقاضای بیشتری برای نفت خام متوسط و ترش خواهند داشت. در حال حاضر گزارش‌هایی وجود دارد که ۵ تا ۱۰ میلیون بشکه از نفت خام امارات متحده عربی در ماه‌های مه و ژوئن به سمت اروپا و مدیترانه روانه خواهد شد. اما در عین حال باید توجه داشت که با وجود اختلال در عرضه نفت اورال روسیه، انتظار نمی‌رود کشورهای خاورمیانه به صورت اساسی استراتژی خود را نسبت به اروپا و آمریکا تغییر داده و صادرات خود به این مناطق را بیشتر کنند. در این رابطه باید به این موضوع اشاره داشت که کاهش تقاضا برای نفت خام روسیه در اروپا و آمریکا به دلیل تحریم‌های داوطلبانه و غیرداوطلبانه باعث شده تا میزان

تهیه‌کننده: محمد امین نادریان منبع: آرگوس گلوبال مارکت (۶ مه ۲۰۲۲)

منبع شرکت بیکر هیوز		جدول (۲): تعداد دکل‌های حفاری فعال در آمریکا و کانادا		
تغییرات سالانه	تغییرات هفتگی	۲۰۲۲/۰۵/۰۶	۲۰۲۲/۰۴/۲۹	
				آمریکا
۲۱۳	۵	۵۵۷	۵۵۲	تعداد دکل‌های نفتی
۴۳	۲	۱۴۶	۱۴۴	تعداد دکل‌های گازی
۲۵۶	۷	۷۰۳	۶۹۶	مجموع تعداد دکل‌های آمریکا
				کانادا
۲۰	-۳	۴۲	۴۵	تعداد دکل‌های نفتی
۱۶	-۱	۴۹	۵۰	تعداد دکل‌های گازی
۳۶	-۴	۹۱	۹۵	مجموع تعداد دکل‌های کانادا

مدیریت کل امور اوپک
و روابط با مجامع انرژی